

De informateur, mevrouw E. I. Schippers
p/a de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Europalaan 40
3526 KS Utrecht
t 030 - 3 400 600
e info@kbo-pcob.nl
i www.kbo-pcob.nl

Utrecht, 29 maart 2017

Betreft: Een seniorvriendelijk regeerakkoord

Geachte mevrouw Schippers,

Van koopkracht tot voltooid leven, van ouderenwerkloosheid tot verpleeghuizen: senioren en de thema's die hen raken waren een belangrijk onderwerp tijdens de verkiezingscampagne. Diverse partijen, waaronder ook de partijen die nu met elkaar praten over de vorming van een nieuw kabinet, gaven aan dat zij veel willen doen om Nederland seniorvriendelijker te maken. Dat kwam onder meer tot uiting in het breed gesteunde Zilveren Pact.

Onze prioriteiten

KBO-PCOB, met ruim een kwart miljoen leden de grootste seniorenorganisatie van Nederland, is vanzelfsprekend blij met die mooie plannen. Maar het mag natuurlijk niet alleen bij fraaie voornemens blijven. Wij willen u en de onderhandelaars daarom vragen deze woorden nu om te zetten in daden. In deze brief geven we aan waar voor KBO-PCOB de prioriteiten liggen.

1. Stel een coördinerend bewindspersoon ouderenbeleid aan

Een eerste belangrijke stap richting een seniorvriendelijk kabinetsbeleid is het aanstellen van een coördinerend bewindspersoon voor ouderenbeleid. Senioren hebben nu te maken met versnipperd beleid, waardoor bijvoorbeeld onverantwoorde stapeling van zorgkosten optreedt. Een coördinerend bewindspersoon kan ervoor zorgen dat maatregelen op het gebied van koopkracht, zorg, wonen, welzijn, zingeving, digitalisering en veiligheid elkaar niet meer tegenwerken, maar juist versterken.

2. Kies voor persoonsvolgende bekostiging

De afgelopen jaren is de zorg ingrijpend veranderd. Eén van de doelen daarbij was deze beter te laten aansluiten bij de behoefte van patiënten en cliënten. Daarvan ziet KBO-PCOB nog te weinig terug. Wmo, Wlz en Zorgverkeringswet sluiten nog niet goed op elkaar aan en mensen belanden te vaak tussen wal en schip. Persoonsvolgende bekostiging kan helpen dit soort problemen terug te dringen en moet wat KBO-PCOB snel de standaard worden.

3. Maak werk van preventie

KBO-PCOB wil meer aandacht voor en investeringen in preventie, juist onder ouderen. Ook voor hen loont het in alle opzichten om meer te bewegen en gezonder te eten. Bij het realiseren van een rookvrije generatie kunnen grootouders een belangrijke rol spelen.

4. Investeer in alternatieve woonvormen en beloon zorgen voor elkaar

Nu het aantal verzorgingshuizen afneemt maar de zorgbehoefte niet, moet er meer geïnvesteerd worden in de bouw van levensloopbestendige woningen en in alternatieve woon-zorgvormen. Gemeenten hebben voldoende budgetten en beleidsruimte nodig om adequate zorg, hulp en ondersteuning aan huis te kunnen bieden. Zorgen voor elkaar moeten we belonen in plaats van tegenwerken. De kostendelersnorm voor mensen met een AIO-aanvulling willen we daarom terugdraaien. Vanzelfsprekend willen we ook geen kostendelersnorm in de AOW.

5. Pak eenzaamheid krachtig aan

Meer dan de helft van de 65-plussers in Nederland voelt zich eenzaam. Het nieuwe kabinet moet alles op alles zetten dat percentage fors terug te dringen. Zorgverleners dienen signalen over eenzaamheid beter door te geven aan welzijnsorganisaties. Gemeenten moeten de juiste ondersteuning bieden aan lokale (vrijwilligers)organisaties die eenzaamheid onder ouderen tegengaan en deze organisaties betrekken bij het lokale ouderenbeleid. Ook hebben zij de taak om via huisbezoeken het welzijn van ouderen goed in kaart te brengen en te zorgen dat de huishoudelijke hulp op orde is.

6. Maak ruimte voor liefdevolle zorg tijdens de laatste levensfase

Er valt nog een wereld te winnen ten aanzien van zorg aan ouderen in de laatste levensfase. Ouderen moeten erop kunnen vertrouwen dat zij goed verzorgd worden én dat er goed naar hen wordt geluisterd. Bijvoorbeeld wanneer zij aangeven af te willen zien van verdere behandelingen. Gesprekken hierover zijn van wezenlijk belang en kunnen angst en eenzaamheid wegnemen. Geestelijke zorg speelt hierbij een belangrijke rol en mag geen sluitpost zijn op de begroting.

7. Benut de waarde van vrijwilligers en ondersteun mantelzorgers

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde, zeker in zorg aan en ondersteuning van ouderen. Daarom moet de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor vrijwilligers die met ouderen werken gratis zijn. Vrijwilligerswerk met ouderen is geen reden om te korten op de uitkering. Landelijk werkende vrijwilligersorganisaties krijgen de kans om door het gehele land vrijwilligersnetwerken te verstevigen of op te bouwen. Mantelzorgers, die hun werk met liefde doen maar niet zelden overbelast raken, dienen beter ondersteund te worden. Gemeenten moeten daarom verplicht worden om hun ondersteuningsaanbod zo in te richten dat alle mantelzorgers niet alleen bereikt worden, maar ook optimale ondersteuning krijgen die past bij hun behoefte. Dagbesteding en respijtzorg dienen beschikbaar te zijn om mantelzorgers te ontlasten.

8. Zorg voor gelijkmatige koopkrachtontwikkeling

Diverse ontwikkelingen – van het uitblijven van indexatie van pensioenen tot een stijging van eigen bijdragen in de zorg – hebben ervoor gezorgd dat veel ouderen in de afgelopen jaren hebben moeten inleveren. Sinds 2009 is de koopkracht van gepensioneerden vrijwel continu gedaald en waar werkenden in de afgelopen twee jaar een plusje zagen, bleef de koopkracht van veel ouderen achter. Het is tijd voor een inhaalslag en daar bieden de overheidsfinanciën ook ruimte voor. Kies er bijvoorbeeld voor om de ouderenkorting niet abrupt, maar gelijkmatig af te bouwen en dring de hoogte van de eigen bijdrage in de zorg terug.

9. Kies voor een generatie-evenwichtig en toekomstbestendig pensioenstelsel

In Den Haag en daarbuiten wordt al jarenlang, ook door en met KBO-PCOB, gesproken over een nieuw pensioenstelsel. Een nieuw kabinet moet, ook wat KBO-PCOB betreft, nadrukkelijk samen met de sociale partners én gepensioneerden, de knoop gaan doorhakken. Wij willen een solidair, generatie-evenwichtig, toekomstbestendig pensioenstelsel waarin iedere werknemer een toereikend pensioen opbouwt. We willen dat deelnemers collectief blijven beleggen en risico's met elkaar blijven delen.

10. Investeer in de digitale vaardigheden van senioren en in eHealth

eHealth biedt steeds meer mogelijkheden: van het maken van een online afspraak tot een e-consult met een psychotherapeut en zorgrobots. Veel van deze ontwikkelingen gaan echter aan senioren voorbij. Dit wordt vooral doordat de basale digitale vaardigheden bij hen ontbreken. Maar ook voor hen kan eHealth, als aanvulling op reguliere zorg, veel voordelen bieden. KBO wil daarom dat er blijvend geïnvesteerd wordt in het verbeteren van de digitale vaardigheden van senioren (bijvoorbeeld via ouderenbonden) en in eHealth en dat senioren hier, veel meer dan nu het geval is, in een vroegtijdig stadium bij betrokken worden.

11. Heb oog voor veiligheid in en rondom het huis

In tijden van wereldwijde onrust en dreiging bestaat de kans dat de zogeheten kleine criminaliteit over het hoofd gezien wordt. Dat terwijl de impact daarvan, zeker op ouderen, heel groot kan zijn. KBO-PCOB pleit daarom voor blijvende aandacht bij politie en justitie voor het tegengaan van onder meer babbeltrucs en inbraak. Ook willen we meer investeringen in de brandveiligheid bij ouderen thuis en bewustwording daaromtrent flink vergroten.

We hopen dat u en de onderhandelaars, met deze aanbevelingen in de hand, de komende tijd gaan werken aan een seniorvriendelijk regeerakkoord waarin jong en oud elkaar vinden. Namens ruim een kwart miljoen leden van KBO-PCOB en vele andere senioren in Nederland: heel hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Manon Vanderkaa
Directeur KBO-PCOB